

פרד"ס כיבוד דוד

ח"ס

ע"ש דוד שלמה בן ריבה ז"ל
ראש-הכולל הרב אורי פולק שליט"א

פרשת ויגש- פשט מפי הרב

"ויגידו לו לאמר: עוד יוסף חי וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים. ויפג לבו כי לא האמין להם" (פ' מו' פס' כו')

"וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דיבר אלהם. וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אותו, ותחי רוח יעקב אביהם" (פ' מו' פס' כז')

כאשר חזרו האחים ממצרים לארץ ישראל, היו צריכים להודיע ליעקב אביהם שיוסף חי. וידוע בשורה טובה במכה אחת יכולה לגרום ליעקב סכנה, כיוון שלא ראה את יוסף 22 שנים. לכן שלחו את שרר את אשר שתשיר לאביה 'עוד יוסף חי' שלאט לאט יעכל. וכן מצינו באברהם אבינו לך לך מארצך, ממולדתך, ומבית-אביך. אע"פ שקודם יוצא מהבית הזכירו בסוף, כיוון שקשה ביותר לעזוב את הבית. וכן בעקדה, את בינך את יחידך אשר אהבת את יצחק. ולבסוף הזכיר את יצחק.

ואח"כ באו הם להודיע לאביהם ולא האמין להם. ניסו להסביר לו כיצד הכירו את פניו. ובכל זאת לא האמין להם. רק כשראה את העגלות, ותחי רוח יעקב אביהם, שניזכר בשעה שעזבו יוסף היו לומדים הלכות עגלה ערופה. וא"כ יוסף חי ואין הכוונה חי בגוף אלא בנשמה, שאם זוכר את הלימוד תורה, א"כ נשאר בקדושתו כמו שעזב את אביו. כיוון שהרשעים בחייהם קרויים מתיים. רואים מכאן שכל עוד שניסו להוכיח לאביהם יוסף חי מדברים של חולין לא האמין להם. רק שראה דבר של קדושה האמין להם, כיוון שבקדושה אי אפשר לשקר. והביאו על זה משל, שהיו בעל ואשה שהיה ביניהם הרבה מריבות, עד שהבעל החליט לעזוב את הבית ונסע לעיר אחרת ופגש שם אדם, ונעשו ידידים כל כך טובים עד שסיפר לו את כל מה שעובר עליו, והיו שניהם דומים מאוד, וסיפר לו על המשפחה ועל אשתו שהם אנשים עשירים, וגם כיצד הכיר את אשתו והיכן טייל עמה, הכל בפרטי פרטים ושאינו מתכוון יותר לחזור לביתו.

ראה אותו אדם את כל העושר ושהוא דומה לבעלה, החליט שהוא ילך לשם ויאמר שהוא בעלה. ולבעלה אמר שהוא צריך לעזוב את העיר. הגיע לעיר של אותה אשה ונקש בדלת. פתחה לו את הדלת ואמר לה שהוא החליט לחזור הביתה והוא מתחרט על כל השנים שלא היה בבית, ושתסלח לו. זאת ראתה משהו משונה ולא רגיל וחשדה שאולי זה לא בעלה. אמרה: אני אעשה לו מבחן. והתחילה לשאול אותו שאלות על העבר שלהם וענה לה בדיוק רב על כל השאלות וראתה דבר משונה, מצד אחד יודע הכל בפרטי פרטים ומצד שני מרגישה שזה אדם אחר.

הלכה וסיפרה לאביה, והוא ג"כ בדק אותה וראה שהוא יודע הכל. והחליטו ללכת לרב לשאול אותו. אמר לו הרב, נביא אותו ביום שבת לביה"כ ושם נדע את התשובה האמיתית. הביא אותו ביום שבת ושנכנס עימו ראה אותם הרב. אמר להם: שבת שלום. וביקש לדבר עם אביה לבד, ובנתיים הבעל המדומה ילך לשבת במקומו הקבוע בביה"כ. וזה לא ידע היכן לשבת, כיוון שעל זה לא דיבר עימו בעלה האמיתית. וכיוון שראה הרב שהוא מתמהמה, הבין שהוא לא הבעל האמיתי. וכך גילו אותו. רואים שכל עוד שדיבר על כל מיני דברי חולין- האמינו לו קצת. אבל כשהגיעו למקום הקדושה- כאן נתפס. כי במקום קודש לא תופס שקר. לכן יעקב רק כשראה את העגלות, האמין להם שהוא דבר שבקדושה.

למני השבת:

בברכת שבת שלום
הרב אורי פולק שליט"א

א. **בי אדני**- פירוש בי עשה מה שתרצה והנער יעל עם אחיו:

ב. **ואל יחר**- ב' במסורה: הכא, ואידך ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אותי הנה כי למחיה שלחני אל"הים לפניכם ודרשינן מלמד שנשתנו פניהם כשולי הקדירה כי על מי היה להם לחרות ה"נ אמר לו יהודה אל ישתנו פניך צריך אני לדבר מעט:

ג. **וילד**- ב' במסורה: הכא, ואידך כי איש הרגתי לפצעי וילד לחבורתי, שאם נניח לבנימין כאן הרי כאלו הרגתי איש דהיינו יעקב לפצעי וילד לחבורתי דהיינו בנימין כי א"א להם לחיות זה בלא זה:

ד. **וילד זקנים**- חסר שמסר לו כל מה שלמד מזקנים דהיינו שם ועבר:

ה. **לא תוסיפון לראות פני**- ב' במסורה: דין, ואידך לא תוסיפון לשוב בדרך הזה עוד שאמר להם לא די שלא תראו עוד את פני אלא בכל הדרך לא תוסיפו לשוב עוד:

ו. **והורדתם**- ב' במסורה: דין, ואידך והורדתם את אבי הנה. משל לפרה שאינה רוצה ליכנס לשחיטה. הכניסו את ולדה- והיא נכנסת. כך יעקב לא רצה לירד למצרים, וכששמע שיוסף שם נכנס מיד:

ז. **קשורה**- ב' במסורה: הכא, ואידך איוולת קשורה בלב נער, שהוא נער ואף אם לקח הגביע הוא מפני איוולתו הקשורה בו. א"נ מפני שאיוולתו קשורה בו צריך שתהא נפשו קשורה בנפשו של אביו לחנכו:

ח. **וקציר**- ב' במסורה: הכא, ואידך עוד כל ימי הארץ זרע וקציר. ודאי לא בא יוסף לבטל גזירת המקום זרע קציר לא ישבותו. ע"כ אמר אשר אין חריש וקציר כי ודאי לא ישבותו זרע וקציר וכשיזרעו יקצורו וכאן לא רצו לזרוע, שאמרו מוטב שנאכל מה שבידנו ממה שנזרע אותו ואולי לא נחיה עד שנקצור, ע"כ אמר חריש וקציר ולא אמר זרע וקציר:

ט. **רדה**- ב' במסורה: הכא, ואידך רדה והשכבה את ערלים גבי נ"נ כשירד לגיהנם לומר לך ששקול הגלות כנגד גיהנם:

י. **פן תורש**- ב' במסורה: הכא, ואידך אל תאהב שנה פן תורש, זש"ה וקרעים תלביש נומה. ללמדך שכל הישן בבית המדרש תורתו נעשית קרעים קרעים, וזהו אל תאהב שנה בב"ה פן תורש מלמודך. וכן אמר יוסף ליעקב: מוטב שתבא לכאן אף ללכת חוצה לארץ פן תורש מתורה כי לא תוכל ללמוד שם מפני הרעב:

יא. **ומזון**- ב' במסורה: הכא, ואידך ומזון לכלא בי'. אע"פ שאמר ומזון לאביו ומזון לכלא בי' ששלח מזון לפרנס כולם:

יב. **אל תרגזו**- אל תסמכו עלי לומר אחינו גדול הארץ לעשות עול לשום אדם אלא אל תרגזו לשום אדם לילך בדרך על שדה זרועה. דבר אחר, אמר להם אל תתעסקו בדבר הלכה:

יג. **ויגדו לו**- חסר יו"ד שלא הגידו לו עד שהתירו החרם שהחרימו בעשרה. ד"פ כתיב עגלות בפרשה וד"פ כתיב עגלה ערופה בפ' שופטים שפירש ממנו בפ' עגלה ערופה:

יד. **וירא את העגלות (1132)**- בגימ' ראה בהלכות עגלה ערפה (1132):

יז. **לישראל במראות הלילה**- ז' תגין בשי"ן ע"ש כי שבע יפול צדיק וקם, שבאו עליו ז' צרות וניצל מהם: עשו, לבן, מלאך, דינה, יוסף, שמעון, ובנימין:

יח. **גם עלה**- כתיב בה"א רמז לאחר ה' דורות- יעקב, לוי, קהת, עמרם, משה:

יט. **ויוסף ישית ידו על עיניו**- כשתמות, הבטיחו שלא ימות בחייו:

כ. **וראש**- ב' במסורה: הכא, ואידך זכר עניי ומרודי לענה וראש. כדאי' במדרש שקרא בנימין לכל בניו ע"ש הצרות שאירעו ליוסף וזה וראש ע"ש זכור עניי ומרודי לענה וראש:

כא. **חושים**- ב' במסורה: מתרי לישני. ובני דן חשים, ואנחנו נחלץ חשים דאמרינן בפ' מי שמת, שהיו בני דן כחשים של קנה פ' מלמטה הוא אחד ומלמעלה הוא מתפצל לכמה קנים, שמבן אחד שהי"ל יצאו רבים. וכן נמי נחלץ חושים, שדרך הנלחמים להדבק אלו עם אלו שלא יפרידו אותם האויבים:

והקול נשמע בית פרעה כתיב (שיר ו) אחת היא יונתי תמתי זה אברהם שנאמר (יחזקאל לג) (אחד היה אברהם אחת היא לאמה זה יצחק שהיה יחיד לאמו ברה היא ליוולדתה זה יעקב שהיה ברור לאמו שהוא צדיק ראוה בנות ויאשרוה אלו השבטים שנאמר והקול נשמע בית פרעה וגו' מלכות ופילגשים ויהללוה זה יוסף שנאמר (בראשית מא) הנמצא כזה וגו'

זאת עשו וקחו את אביכם וגו' את טוב זה גרים של פול שהוא על עיקת נפש לכולם נתן לאיש וגו' ולאביו שלח כזאת עשרה חמורים וגו' א"ר יאשיה הלכו בנדרים אחר שיחת ב"א בר עיבור לחם כמשמעו מזון א"ר אחא בר אילא מכאן שכל הדברים קרוים מזון רבי יוחנן כד הוה אכיל חלוטין הוה אמר לא אכלית מזון יומא דא וישלח את אחיו וגו' אמר להם אל תפסעו פסיעה גסה ואל תעמידו עצמכם מדברי תורה והכניסו חמה לעיר :

ויעלו ממצרים ויגידו לו לאמר עוד יוסף חי ויפג לבו תני ר' חייא מה טיבו של בדאי הזה אפילו אומר דברים של אמת אין מאמינים אותו וירא את העגלות אותן ששלח פרעה לשאת אותו היתה עבודת כוכבים חקוקה עליהם עמד יהודה ושרפן למוד הוא השבט להיות שורף עבודת כוכבים ר' לוי בשם ר' יוחנן בר שאול אמר להם אם יאמין לכם הרי מוטב ואם לאו אתם אומרים לו בשעה שפרשתי ממך לא בפרשת עגלה ערופה הייתי עוסק הה"ד וירא את העגלות ותחי רוח ויאמר ישראל רב רב כחו של יוסף בני שכמה צרות הגיעוהו ועדיין הוא עומד בצדקו הרבה ממני שחטאתי שאמרתי (ישעיה מ) נסתרה דרכי מה' ובטוח אני שיש לי במה רב טובך:

ובני בנימין בלע וגו' בשעה שעמד יוסף עם בנימין שאליה אית לך בנין א"ל אין א"ל כמה אמר ליה עשרה אמר ומה שמהו א"ל הוה לי חד אח והיו מעשיו נאים ונעימים ונשבה ממני והוצאתי להם שמות לשם המאורע שלו בלע שנבלע ממני בכר שהיה בכור לי אשבל שנשבה ממני גרא שגר בארץ אחרת נעמן שהיו מעשיו נאים ונעימים אחי שהיה אחי ודאי וראש שהיה לי לראש והוא ראשון של אחיו שנאמר (דברים לג) תבואתה לראש יוסף מופים שהיה יפה מאד בכל דבר ושכל הלכות שמסרו שם ועבר ליעקב מסרו לו וחופים שלא ראה בחופתי ולא ראיתי בחופתי ושחיפו עליו דברים ואמרו (בראשית לז) חיה רעה אכלתהו וארד שהיה דומה לורד וארד על שם כי ארד אל בני אבל שאולה ובני נפתלי שהיו מופתלין על שבעים ושתים ניר שהיו פותלין את עבודת הניר יחצאל שחיצו אלוהות בידן והן מצחצחין בשיניהם ומלעיגים בשפתותיהן וגוני שהיו מגונים בלשונם ויצר שהיה יצרן קשה מכל בני אדם ושלם שהיו מושלמים ליצרם ומשלמין רעה תחת טובה:

כל הנפש הבאה וגו' ובני יוסף אשר יולד לו וגו' רבי לוי בשם רבי שמואל בר נחמן ראית מימך אדם נותן לחבירו ששים וששה כוסות וחוזר ונותן לו אף שלשה והוא מונה אותם שבעים אלא זו יוכבד שהשלימה מנין של ישראל במצרים רבי לוי בשם רבי שמואל בר נחמן אמר יוכבד עבורה בארץ כנען ולידתה בארץ מצרים הה"ד (במדבר כו) ושם אשת עמרם יוכבד וגו' על פיילי דמצרים נולדה ורבי לוי בשם רבי שמואל בר נחמן למוד הקדוש ברוך הוא להיות מונה את השבט הזה עד שהוא במעי אמו הה"ד (ד"ה א כ"ה) לידותו בני ידותו גדליהו וצרי וישעיהו חשביהו ומתתיהו חמשה בפרט ובכללן ששה אלא אף שמעי מנאו הקב"ה עד שהוא במעי אמו ואם יאמר לך אדם עשירי שמעי אמור לו עשירי לדוכן ור' לוי בשם ר' שמואל בר נחמן שימש אבינו יעקב מטתו והקדוש ברוך הוא קורא אותם נפשות הה"ד (במדבר כז) ומספר את רובע ישראל א"ר ברכיה כשרף הזה שאינו מספיק לצאת עד שמספיגין אותו ויש אומרים יעקב השלים עמהם את המנין אמר רבי יצחק משל לשתי לגיונות של מלך דיוקמניאות וגאוסטיינא בשעה שהמלך נמנה עם אלו נמצאו שלמים ובשעה שהמלך עוד נמנה עם אלו נמצאו שלמים וי"א הקב"ה השלים עמהם את המנין ויש אומרים חושים בן דן השלים עמהן את המנין בתורתן של רבי מאיר מצאו כתוב ובן דן חושים הה"ד (שמואל ב כד) ויבואו הגלעדה ואל ארץ תחתים חדשי וגו' בית ירח ירח סינים מדה כנגד מדה דן נכנס בצלמוניתו אצל אביו ומתברך בשבעים אלף ובנימין נכנס בעשרה ומתברך בארבעים אלף וי"א סרח בת אשר השלימה עמהן את המנין הה"ד (שם כ) ותקרא אשה חכמה מן העיר ויקרב אליה ותאמר האשה האתה יואב אמרה שמך יואב לומר שאתה אב לישראל ואין אתה אלא קוצר ולית את לפום שמך ולית את ודוד בני תורה עד כאן תמו דברי תורה לא כתיב (דברים כ) כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום ואמר לה מן את אמרה ליה (שמואל ב כ) אנכי שלומי אמוני ישראל אני הוא שהשלמתי מניין של ישראל במצרים אני הוא שהשלמתי נאמן לנאמן יוסף למשה מה אתה מבקש להמית עיר ולי שאני אם בישראל מיד (שם כ) ויען יואב ויאמר חלילה חלילה לי וגו' חלילה חלילה שתי פעמים חלילה לדוד חלילה ליואב חלילה למלכות בית דוד אלא לא כן אלא (שם) כי איש מהר אפרים שבע בן בכרי שמו נשא ידו במלך בדוד אם במלך למה בדוד ואם בדוד למה במלך אלא אמר ר' עזריא בשם ר' יהודה בר' סיחון כל שמעמיד פניו במלך כאלו העמיד פניו בת"ח כ"ש במלך ות"ח רבי יודן אמר כל המעיז פניו במלך כאלו מעיז פניו בשכינה (שם) ותאמר הנה ראשו מושלך אליך מנא ידעה אלא אמרה כל דמחציף אפיה במלכות בית דוד מרים הוא ראשיה מלעיל מיד (שם) ותבא האשה אל כל העם בחכמתה אמרה להון לית אתון ידעין מיליא דדוד הידא אומה קמת בהון הידא מלכותא קמת בהון אמרין לה ומהו בעי אמרה להון אלף גוברין ולא טב אלף גוברין מלמחרבה מדינתכון אמרו לה כל חד וחד ליהב לפום מה דאית ליה אמרה להון דלמא אגב פיוסא שביק ציבחר עבדא נפשה כמה דאזלא מפיוסא והדרה מאלף לחמש מאין למאה לעשרה לחד והוא אכסנאי ומנו שבע בן בכרי מיד ויכרתו את ראשו תני סיעה של בני אדם שאמרו להם גוים תנו לנו אחד מכם ונהרגנו ואם לאו אנו הורגים אתכם יהרגו כולם ואל ימסרו נפש אחת מישראל ואם יחדוהו להן כשבע בן בכרי נותנין ואל יהרגו כולם אר"י בד"א בזמן שהוא מבפנים והן מבחוץ אבל הוא מבפנים והן מבפנים הואיל והוא נהרג והן נהרגים יתנו להם ואל יהרגו כולם כגון שהוא אומר (שם כ) (ותבא האשה אל כל העם הואיל והוא נהרג ואתם נהרגים תנוהו להם ואל תהרגו כלכם ר"ש אומר כל המורד במלכות בית דוד חייב מיתה עולא בן קישר תבעתיה מלכותא קם וערק לגבי רבי יהושע בן לוי ללוד שדר פרדיסקי בתריה איטפל ליה רבי יהושע בן לוי ופייסיה ואמר ליה מוטל דלקטיל ההוא גברא ולא ליענשי ציבורא על ידיה איפייס ליה ויהבי ניהליה הוה קא משתעי אליהו בהדיה כיון דעביד הכי לא אתא לגביה צם עלוי תלתין יומין ואתחזי ליה אמר ליה מ"ט אפגר מר א"ל וכי חבר אני למוסרת א"ל ולא מתניתא היא סיע של בני אדם וכו' אמר וכי משנת חסידים היא מיבעי להאי מלתא מתעבדא על ידי אחריני ולא על ידך תני בשעה שעלה נבוכדנצר לכבוש את יהויקים עלה וישב בדפני של אנטוכיא ירדה סנהדרי גדולה לקראתו אמרו לו הגיע זמנו של בית הזה ליחרב אמר להם לאו אלא יהויקים מלך יהודה מרד בי תנו אותו לי ואני אלך אצלון ואמרין ליהויקים נבוכדנצר בעו לך אמר להו וכך עושים דוחים נפש מפני נפש לא כן כתיב (דברים כג) לא תסגיר עבד אל אדוניו אמרו לו לא כך עשה זקנך לשבע בן בכרי הה"ד (שמואל ב כ) הנה ראשו מושלך אליך בעד החומה כיון שלא שמע להם עמדו ונטלוהו ושלשלו אותו ופייליה.

ובני בנימין בלע ובכר ואשבל גרה ונעמן אחי וראש מופים וחופים וארד.
אלו הם עשר, כנגד עשר מדריגות עליונות. וכשאתה בא למנותם לבלע משפחת הבלעי וכו', אינם אלא שבעה בלבד, לרמוז כי הג' הם נעלמים מאד, ואלו עשר נשמות הם רומזים לעליונות, והבן, כי בלע רומז למדה אחת, וכן כלם. מסרה דע כי יש ג' ה"א במסרה. הא' כאן הא לכם זרע, והב' (יחזקאל ט"ז) ביחזקאל הא דרכך בראש נתתי, והג' בדניאל הא כדי פרזלי לא מתערב עם חספא. והענין, כי כשהאשה נשאת, מפחדת שמא לא יהיה לה זרע וישא עליה, שאין אשה אלא לבנים. מבטיחה הכתוב ואומר הא לכם זרע, אם לא יהיה בגינך יהיה בגינו של הבעל, כמ"ש לעת מצוא. ג"כ מפחדת שמא יגע בה והיא נדה, והוא עון בכרת, לזה אמר בזה תזהרי מדרך נשים, שהוא כסיף בראש, כמו שאומרים דמך בראשך. עוד מפחדת שמא אינו בן זוגה ותתגרש ממנו ח"ו, לזה אמר אל תחוש מזה כלל, שנאמר אלהים מושיב יחידים ביתה. וזהו שאמר הא כדי פרזלא, אם לא היה בן זוגה לא היה מתערב עמה, כמו שאי אפשר לברזל להתערב עם החרס ולהעשות שום כלי, אמנם כאן והיו לבשר אחד, עד כאן:

וישם אותה יוסף לחוק עד היום הזה על אדמת מצרים לפרעה לחומש וכו':
דע, כי אותיות שבהם נבראו או"ר חש"ך שמי"ם, במ"ם רבתי, הן בגי' אלף תפ"ה. החומש מהם בזבזוהו לבריאת הארץ, שהוא בגימטריא רצ"ז, כמנין האר"ץ והכולל, היינו מ"ש רז"ל המבזבז אל יבזבז יותר מחומש. והיינו מ"ש בזוהר פ' בראשית דף י"ז ע"א מהכא נפקין כל חיילין לתתא, ורוחין ונשמתין קדישין ברזא יהו"ה צבאו"ת אל"ה"י הרוחו"ת ליל"ה אדון"ן כ"ל הארץ. שבכל אלה התיבות מההוי"ה עד הארץ, ולא עד בכלל, הם בגי' אלף תי"ג, ועם שם ע"ב, הם עולים בגי' אלף תפ"ה:

ואתי שפיר, שהרי כתיב (משלי ג' י"ט) ה' בחכמה יסד ארץ, שהיא נשאה מלת הארץ לעצמה, שהוא חומש המספר גדול הזה עם הכולל, כאמור. והנה הכ"ב אותיות הם אלף תצ"ה, אלא שיו"ד קטנה נשמטה מן האור חש"ך שמי"ם, ונתחברה עם שם י"ה, להיות י"ה או"ר. ובצירוף ה' אותיות מנצפ"ך למספר בכ"ב אותיות שאמרנו, יהיו אלף ת"ק, וסימנך מל"ך של"ם. ולפ"ז ג"כ הארץ עם ארבע אותיות, הן החומש מהכל כאמור, והנה, עכ"מ:

והיה בתבואות ונתתם חמישית לפרעה וגו':

אם תעיין במ"ש בשער רוח הקדש ביחוד אחד שכולו נעשה מבחי' שמות והוי"ת מצויירות בציר ידות, אז תבין ידות אלו מה ענינם (יוד הו הו הו - כל אות ה ניתן לציריה די- כלומר החלק החיצוני אות ד והפנימי אות יוד כלומר יש ארבעה די אם נוסיף את אותיות יד מיוד ראשונה נקבל יד חמישית אלו חמשת ידות הזכרו בנוסח על הניסים: מסרת גיבורים ביד חלשים וכו'). גם תעיין בהקדמת ביאור אדרת האזינו, ושם תבין זה, והענין הוא, כי בחי' הזרועות של א"א, כל אחד מהם יש בו תלת פירקין, ומהם נעשו המוחין דאו"א, ותרין עיטרין דגניזין בהון.

אבל פרק השלישי שבכל זרוע מהם, והוא פרק היד, שבו ה' אצבעות, אינם במוחין הנזכר. ונודע, כי תרין ידין דא"א, לית ביה ימינא ושמאלא, ותריוויהו אינון כחדא חד ידא. והנה היד הזו שלו, ירדה למטה ונתלבשה ביסוד דאימא, שהוא הרחם שלה. והנה יד ימין כלולה בשמאל ושמאל בימין כנזכר. וכמו שה' אצבעות יד שמאל, הם ה' גבורות. כן ה' אצבעות יד ימין, הם ה' גבורות, והם בחי' ה' אותיות הכפולות, הנקראים מנצפ"ך והם נגד עשר אצבעות הנזכר, הכלולים חמשה בחמשה. ואלו העשר אצבעות, מהם בחי' הכלי של היסוד דאימא, לקבל בתוכו את מ"ן שבה:

והנה עוד יש שתי ידות באבא וב' ידות באמא והם ד' ידות, אבל ב' ידות דא"א נחשבים כאחת, והיא היד החמישית. וז"ס, ונתתם חמישית לפרעה, היא אימא עילאה, דמתמן אתפרען ואתגליין כל נהורין, כנזכר בספר הזוהר וממנה נעשה כלי היסוד שבה כנזכר. וארבע הידות וגו', הם ד' ידות דאו"א:

והנה עד"ז, יש עוד חמש ידות אחרות למטה, ואלו הם, כי היד החמישית, הם ב' ידות דאימא עילאה, שנכללו כאחד, ומהם נעשו כלי היסוד, למ"ן שבמלכות, שהיא נוקביה דז"א. וד' הידות יהיה לכם וכו', הם ד' הידות דזו"ן. ונמצא, כי בחי' הידים הם בחי' הגבורות כנזכר, שהם ביסוד של הנקבה. וכשמתגברים הדינים, אז הנקבה רואה דם ברחם שלה, שהם בחי' הידים כנזכר. וז"ס פסוק ידיכם דמים מלאו. ואמרו דמים לשון רבים, יובן במה שביארנו בענין שפיכות דמים, בפסוק שופך דם האדם, בשער המצות כי בהיות יסוד דאימא נקרא אהי"ה, בבחי' האחוריים פשוטים שבו, העולה מ"ד, מתפשט תוך ז"א בקו אמצעי שבו עד החזה, אשר שם בחי' אות וא"ו של ההוי"ה דאלפי"ן דמ"ה, הכוללת את ז"א, ואות וא"ו היא בת"ת שבו כנודע, ואז מתמלאת אותה הוא"ו בא' שבאמצע ב' הווי"ן, והיא רמז אל שם אהי"ה דיסוד דאימא, המתפשט שם בתוכו בת"ת דזעיר, ואז נעשה שם מ"ה שלם, ונקרא אד"ם. וכשמסתלקים המוחין דזעיר בשביל איזה פגם, אז ניטלת אותה האל"ף, ונשארה ו"ו חסרה, ואז ההוי"ה דמ"ה אינה אלא דם בלבד. וגם האהי"ה בהסתלקו משם, עולה ד"ם. והרי הם ב' דמים. וז"ס שפיכות דמים. ובהתחברותם יחד, נעשים אדם, שהוא בגימטריא הוי"ה דמ"ה דאלפי"ן. גם ז"ס שמרני מידי פח יקשו לי, כי ב"פ דם, הם פ"ח וגימ' נחל ר"ת להדליק נר חנוכה וז"ס פח השמן, ובהיות הדמים האלו מתגלים בידיים הנזכר, אז נקראים ידי פ"ח: